

20 Febr 1736

PROVISIONEEL
REGLEMENT

TEGHENS
ALLE GEVAER ENDE SCHADE

V A N

VUUR ENDE BRANDT

Voor het reffort van den STAAT der Ver-
eenighde Nederlanden in't Overquar-
tier van GELDERLANDT.

27
34
TOT VENLO MDCCXXXVI.

By HENRICUS KORSTEN, Letter-Gieter ende Boeck-Drucker
Van den Ed. Hove van Gelderlandt.

Reglement.

De EERST PRESIDEERENDE ende andere RAEDEN Van den Hove by haer HOOGH-MOGENDE in't Overquartier van Gelderlandt Verordent, allen den ghenen die desen sullen sien, of hooren lesen saluyt: Doen te weten alsoo incorten tijdt op meer als eene plaetse het ongeluck van Brandt ontstaen is, ende dat haer HOOGH-MOGENDE de HEEREN STAATEN Generael der Vereenighde Nederlanden, tot Conservatie ende welwesen van de goede Ingesetene bewoghen synde, by Resolutie van den vyfden July laest-leden hebben goet gevonden, ons te gelaftenende t'authoriseren van toefight te nemen, ende sorghe te draeghen, dat alle precautie allomme in het Overquartier van dit ressort worde genomen, om diergelycke ongelucken van vuur en brandt voor-te-komen, ende den brandt ontstaen synde te kunnen Blussen; volghens haer HOOGH-MOGENDE Resolutie van den selden February 1732. ende dat de selve exactelyck worde naergekomen, SOO IST dat wy hier op gesien de berichten van de respectie Officieren, ende Regenten van de plaetsen ende dorpen van dit ressort, om voor soo veel doenelyck onder Godts genaede de voorf: ongelucken ende Schaede van brandt af-te-keeren, Ordonneren ende statueren, gelyck wy ordonneren ende statueren by desen.

Eerstelyck dat vierthien daeghen naer de publicatie deses gedaen sal worden eene generaele Visitatie, in jeder plaetse ofte dorp van dit ressort in het Overquartier van Gelderlandt, door den Scholtis, twee Schepenen, ende Secretaris der plaetsen, met assumptie van eenen Timmerman, ende Metselaer, om te sien ende te examineren, ofte alle Gebouwen, Brouweryen, Esdens, Smitsen, Stoven, Backovens, ofte andere plaetsen daer men vuur stoockt, ofte gebruyckt, aldaer in soodaenige behoorlycken staet syn, en of aldaer geene balcken of holt-werck, voornamentlyck inde brandt-muyren of schorsteenen, in; ofte te naer.

leggen, dat van de selve geen gevaer ende ongelucken van Brandt syn te vreesen ofte verwachten.

Belasten de voorn: Scholtis ende Schepenen als oock de respective ingesetenen, de welcke sulx sal moghen aengaen, van in alle Huysen, Wooninghen, Brouweryen ende Stoockeryen, Smitsen ende Efdens goede ende deughtsaeme Schoorsteen te doen maecken, ende te hermaecken, voor soo verre de selve by de voorschreve generaele Visitatie defectueus, ofte gevaerlyck bevonden sullen worden.

Tot dien bevelen wy mits desen, dat alle Schoorsteen, soo wel van Brouweryen ende Stoockeryen, Smitsen, ende Efdens, als van de wooninghen ten minsten vier voeten boven het Dack met Metselwerck sullen moeten opgevoert worden, ende sulx binnen den tydt van twee maenden, naer dat de voorschreve generaele visitatie sal wesen gedaen, ende die eventuelyck te bevinden defecten door Scholtis, ende Schepenen voorschreve aen de respective Eygenaeren, ofte Inwoonderen aangeweesen sullen syn, ten fine van verbeteringhe ofte reparatie, de welcke binnen den voorschreven tydt van twee maenden sal moeten gedaen syn, op peene van dry gulden Brabants by de suymighe *ipso facto* te verbeuren voor jeder defect, dat niet verbetert sal wesen, ende het dobbel van dyen ten laste van die ghene, de welcke daer inne suymigh moghten blyven tot de naeste visitatie hier onder te vermelden, ende dat daerenboven den Officier van de plaetse de voorschreve defecten op coste van de naelaetighe, ten eersten sal laeten opmaecken, ende verbeteren, waer toe den selven Officier expresselyck gelaest, ende geauthoriseert wordt mits desen.

Wyders soo worden Scholtis ende Schepenen, doende de boven gemelte generaele Visitatie gelaest ende geauthoriseert, om op de respective plaetsen ende dorpen naer-te-sien, ende te examineren, of aldaer voor handen is genoeghsaem, ende bequaeme Brandt-gereetschap van Ledderen, Brandt-haecken, ende Leedere Emners, ende sulx by provisie binnen Echt begroot tot acht brandt ledderen, acht brandt-haecken, ende der-

tigh

tigh leedere Emmers, in jeder Hondtschap daer onder reffortende vier Ledderen, ende vier Brandt-haecken, met ses Leedere Emmers.

Voorts in de andere plaetsen of dorpen van den Ampte van Montfort, mitsgaeders de Heerlyckheeden van Stevensweerd, Ohe ende Laeck, ten minsten voor jeder plaetse twaelf leedere Emmers, ses brandt-ledderen, ende ses haecken.

Belaftende dien volghens aen de Regeerders van de respectieve plaetsen ende dorpen, het geene aen de quantiteyt van de voorschreven brandt-gereetschap by hun moghte ontbreken, binnen den tydt van eenen maendt naer de voorschreve generaele visitatie, te doen maecken ende by-brenghen, ende alle de selve brandt-gereetschap op bequaeme plaetsen by hun daer toe te designeren, te doen leggen, ende bewaeren in goeden staet, op peene dat by ontstentennisse ofte naelaetigheyt tot laste van die Regenten sal worden versien.

Ende om voor-te-komen dat de voorschreve Brandt-gereetschap niet en worde vermist, bedorven, ofte verwaerloost, hebben wy hier mede strictelyck verboden, dat niemant wie hy oock soude moghen wesen, het een off ander van de voorschreve Brandt-gereetschap tot syn eyghen behoeff, off gerieff, buyten noodt van vuur off Brandt, sal moghen gebruycken op de Amende van dry Gulden Brabants hier boven gestatueert.

Item worden de voorschreve Scholtis ende Schepenen doende de eerste generaele visitatie, hier mede gelaft ende geauthoriseert, om ter plaetse daer geene Putten, waterpoelen, Revieren, of Beecken naest aen de huysen gelegen syn, alnoch ter eerste bequaeme tydt, ende ten minsten binnen twee maenden naer de voorf: Visitatie, te doen maecken Putten off Waterpoelen, die altoos water houden, ende tot vermydinghe van ongelucken, met eenen Tuyn omvanghen sullen worden, ende aen jeder der selver gestelt eene ofte twee Putvloeten op sleeten den geheelen somer met water aengevult tot besorginghe van alle het welcke, ende van dat sulx in behoorlycken staet gehouden worde, de Regenten van de

respective plaetsen wel ernstelyck belast worden mits desen;

Om voorders alle het ghene voorschreve te besorghen, ende alle gevaer of ongelucken van brandt te precaveren voor soo veel mogelyck, soo Ordonneren wy dat jaerlyx eene ordinaire Visitatie sal gehouden, ende gedaen worden in de maendt October door de respective Scholtis, met twee Schepen, ende Secretaris, geassisteert van den brandt-meester hier naer breeder vermelt, om te doen alle de selve devoiren, visitatien, ende voorsieninghen gelyck hier boven van de eerste generaele visitatie is geseyt, ende gestatueert.

Voorts met expressen last aen de voorschreve Gerichts Perfoonen, om van de gemelte ordinaire jaerlycx Visitatie, ende van het ghenefy daer omtrent bevonden sullen hebben, binnen vierthien daeghen daer naer, aen desen Hove toe-te-senden eene ordentelycke verclaeringhe, op den voeth ende peenen als by het Reglement op het repareren der wegghen van den jaere 1696. is gestatueert.

Ende in aenmerckinge van dat alle Verteeringhen de welketen laste van de Gemeentens plaghten te geschieden by soodanighe, off andere occasien, volghens haer HOOGH-MOGENDE Reglement van den sevenen twintigsten November 1733. verboden syn, soo verclaeren wy hier mede, dat ter faecke van de hier boven geordonneerde Visitatie ende devoiren, inbegrepen het opstellen ende indienen van de gemelte Verclaeringhe, by provisie betaelt sal moghen worden aen den Scholtis dry gulden Brabants, aen jeder Schepen achthien stuyvers, aen den Secretaris ofte gerichtschryver twee gulden, ende aen den Bode twaelf stuyvers, munte als vooren, ten laste van jeder gemeente daer de visitatie in maniere voorschreve sal geschiedt syn, behoudens dat voor de Visitatie die tot Echt, ende in de onderhooringhe Hondtschappen insgelyx staette geschieden, het dobbel van het voorschreve Taxaet sal moghen betaelt worden.

Dat in die Dorpen daer sijn maer eenen Schepen bevindt, de plaetse van den tweeden ter faecke van de voorschreve Visitatie

*nicht voor de
Revisie, verke
zingen &
maer aen
Scholtis 3-
gder Schep: 10-
Secretaris 2-
Bode 11-*

tatie fal worden gefuppleert door den Borghemeester op belooninghe als boven.

Om het ooghmerck van defen Reglemente beter te bereycken, foo laften en bevelen wy hier mede oock, dat in jeder Gemeente door de respectie Regeerders ten eerften fal gekofen, ende aengestelt worden eenen bequaemen Perfoone tot Brandt-meester van de Gemeente, de welcke het geheel jaer door fyn eyghen werck maecken fal, dat het gestatueerde by defen exactelyck worde achtervolght en geobferveert, ten welcken eynde de voorschreve Brandt-meesters boven de voornoemde gerichtelycke Visitatie, alnoch alle dry maenden doen fullen eene particuliere, ende gehouden fyn van dese haere respectie vier Visitationen in het jaer, ende vierthien daeghen naer dat jeder derselve geschiedt fal fyn, op den eerst volghenden gericht's dagh aen de respectie Officieren ende Regeerders daer van behooryck rapport te doen, ten eynde alle eventuele gebreecken, ende contraventien, als dan promptelyck moghen geredresseert ende gebetert worden.

Ende nopende de belooninghen van foodanighen Brandt-meester, foo authoriseren wy de respectie Regeerders, om met kennisse van de principaelste Ge-erffdens, daer over te moghen convenieren, foo als sy ten profyte van de gemeentens't beste fullen connen doen.

Om alnoch voorders alle gevaeren ende ongelucken van brandt, foo veel moghelyck is te precaveren, foo wordt hier mede wel strictelyck verboden eenighe Affchen op de Misthoven, in Stallingen, of Schuyren uyt-te-werpen, dan fal een jeder gehouden wesen de selve te brenghen, ende te leggen in eene besondere Afch-kuyle, ofte plaetse buyten alle gevaer, ende gelyck daer toe door de respectie Regenten expreffelyck voor jeder Huys-gefinde aangewesen, ende geordonneert fal worden.

Overfulx fal het aen niemant wesen gepermitteert van eenighe holdt, of andere Affchen te brenghen, of neder te schudden op de Solders, of andere gevaerlycke plaetsen, op de peene van dry Gulden Brabants hier boven vermeld.

Soo interdiceeren, ende verbieden wy ten eynde voorschreve oock van eenigh Ryfch of Schans-houdt, Stroey, ende Heyde tegens de Gehuchten ofte vast daer aen op de gemeene straete neder te leggen, ofte op-te-bermen, ende dat niemant eenigh Hoey, Stroey ende Kave sal moghen leggen op de Solders, teghens de Schoorsteen, ofte Vuur-plaetsen, maer sal een jeder daer mede ten minsten ter breedte van twee voeten van de selve schoorsteen moeten af-blyven.

Oock en sal niemant vermoghen eenighen Torff, Ryf-houdt, Vlaggen, ende Heyde te leggen, of bermen binnende Keuckens van hunne wooninghen ontrent Vuursteden, Ovens, Efdens, ofte Genever ketels, gelyck sulx meermaelen ten uyttersten gevaerlyck bevonden is, alles op de peenen hier vooren vermeld.

Daeromme wy verners tot vermydinghe van alle peryckel ende schaede van Vuur ende Brandt, wel ernstelyck verbieden dat men eenigh Vlasch sal moghen swinghen by tyde van avondt, ofte nacht, met licht van de keerffe ofte Lampe.

Item dat niemant voortan vermoghen sal by avonden, nacht, ofte ontyden te gaen in Schuyren, Stallen ofte andere gevaerlycke plaetsen opentlyck met Lampe, Keerffe of ander Licht, maer sal een jeder gehouden wesen van hem in sulcken Val te bedienen van eene bequaeme Lanterne ofte Luchte.

Nochte by daeghe ofte nachte in schuyren stallen, of andere sorghelycke plaetsen sal moghen Taback roocken.

Ende dat niemant naerby de huysen, Schuyren ofte Stallingen, stroey, of hoey bermen, sal moghen lossen eenighe vuuroers, nochte daer-omtrent aenstecken eenighe soo genoemde sint Mertens, of andere vuuren, waer door peryckel van brandt soude kunnen ontsaen, all mede op de peene van dry gulden brabant hier boven vermeld.

Ingevalle effenwel niet tegenstaende alle de voorschreve precautien, en versieninghen, onverhopentlyck vuroff brandt in een huys, schuyr ofte stallinghe quaeme te ontsaen, soo sal als dan den eygenaer ofte inwoonder gehalten syn aenstonts naebuyren hulp te roepen, ende uyt jeder Rot der gemeente, ende

ende voor al uyt het naest aengelegene Rot, alle bequaeme mans perfoonen met de inwoonders, ende naebuyren terftondt moeten tot hulpe komen, jeder versien met eenen emmer vol water, om soo doenelyck den brandt bytydt noch te blussen of verdelgen.

Tot bevoorderinghe van dien sullen de Rotmeesters van jeder distrikt besorghen, dat aenstonts oock de hier vooren gemelte put-vlooten, als mede de brandt-ledderen, vuur-haecken, ende leedere emmers gebracht werden ter plaetse alwaer den brandt ontstaen sal syn, ende voorts besorghen, dat water met tonnen ende kuypens, ofte desgelyx, worde bygevoert, alles wederom op de verbeurte van de voorschreve Amende.

Sullende die Rotmeesters op de selve peene, naer het blussen, van den brandt, oock gehouden syn te besorghen, met ende nefens den brandtmeester dat alle de voorschreve brandt-ge-reetschappen ter behoorycke plaetse wederom gebraght, ende gelegd moghen worden ter bewaeringhe.

Wyders in onverhopten vall van dat den Brandt soodanigh moghte toenemen, datter geene apparentie waere van den selven daetelyck te konnen blussen of verdelgen, soo sullen de Regenten van de plaetse (welcke oock gehouden syn van haer te laeten vinden by alle soodaenighen voorval van Vuur of brandt op de peene voor: van dry gulden brabant, ten waere hunne onschuldt by eenigh wettigh beletsel bewysen konden) doen ter handt nemen alle andere noodighe ende bedenckelycke middelen tot verhoedinghe van verneren brandt ende schaede, soo met het afstrecken van huysen, als nederwerpen van schuyren, Stallen, ende andere gehuchten, oock soo verre als naer hun oordeel, den noodt sal komen te vereyffchen.

In welcken gevalden schaede der aldus af-geworpen of gebroken huysen ende gehuchten, te saemen sal worden gedraeghen by de naebuyren, welckers huysen daer met bevrydt ende bewaert syn geweest, tot goedt-duncken ende uytspraecke van het Gericht, ingevolgh Landt-Recht pag: 104. art: 16.

Ende of des niettemin een eygenaer ofte inwoonder tegens

foodaenigh af-werpen; of af-breken van syn huys, of gehuchte, hinder of stoornisse quaeme te doen, sal niet alleen verbeuren de boven gemelte peene, maer oock andere meerdere naer gelegentheyt van faecke.

Tot dyen alnoch bevelende aen de voorschreve Regenten; om aenstonts naer het blussen ofte ophouden van den Brandt, ter plaetsen daer den selven ontstaen is nauwkeurigh te vernemen, ende te onderfoecken op de oorfaecke ende oorspronck van dyen, om de voorf: Informatien te doen; dienen daer ende alsoo men naederhandt sal vinden te behooren, ende sulx op Peene van ses Guldens Amende jeder reyse te verbeuren.

13 Eyndelyck Ordonneren wy dat ter Plaetsen, daer het gevoeghelyck sal kunnen geschieden, Nacht-roepers of Clappermans onder behoorlycke belooninghe, ende Ordre, aengestelt fullen worden, ofte ten minsten ende tot spaeringhe van die onkosten, gereguleert, ende gecommandeert worden ordinaire Nacht-wachten, van twee off meer bequaeme Persoonen, by tour beurten, naer de groote, ende gelegentheyt van jeder plaetse ofte dorp, om op den brandt, dieveryen ofte andere onheylen, als mede teghens de vagabonden te invigileren, teghen te staen, ende aen te brenghen, daer ende soo het behooren sal.

Tot beter Observantie van alle het welcke voorschreve, soo Verclaeren wy in conformiteyt van de boven gemelte haer HOOGH-MOGENDE Resolutie in dato den tweeden February 1732. dat alle de hier vooren gestatueerde peenen ofte amendens *ipso facto*, ende sonder forme van Proces executabel fullen wesen, ende wyders ten selven eynde gelaftende de respective Scholtiffen, of Officieren van dit Reglement jaerlyx op Seekeren daeghe van den Maendt September, ende sulx ten minsten vierthien daeghen voor het doen der voorschreve ordinaire Visitatie, ter gewoonelycker Plaetse te republiceren en af-te-lesen, ende dat van dese republicatie in de verclaringhe aen den Hove toe-te-senden, expresse meldinghe gedaen sal worden.

Be-

(XI)

Belastende allen ende een Jegelyck hun naer het ghene
geschreve puntuelyck te reguleren, ende dat ten dien eyn-
de promptelyck sal worden gepubliceert, ende geaffigeert,
naer ende alsoo men van onsent weggen gewoon is Publicatien
ende Affixie te doen. Actum in den RAEDE tot VENLO
den 20. February 1736. Was gearapheert *Aeff. VI.*
Onderstondt ter ordonnantie van den Hove. Was ondertec-
kent *W: B. DeRequilé.* Ter syde stondt een Zegel uytge-
druckt in roode hostie overdeekt met een witte papiere sterre.

